

وحشی‌های اهلی نما

حیوانات هر قدر تربیت شده باشند، باز پیش‌بینی‌پذیر نیستند و می‌توانند آسیب‌رسان باشند

معصومه متین‌نژاد: چندی پیش کلیپی در فضای مجازی دست به دست شد که محتوای آن بسیار تأثیر انگیز بود. تصویر، جراح پلاستیکی را نشان می‌داد که در حال جراحی بر روی صورت دختر چهارده ساله‌ای بود که دچار حمله از ناحیه سگ خودش شده بود. به گفته پزشک که از این دست جراحی‌ها کیم انجام نمی‌داد، اتفاق در زمانی افتاده بود که این دختر نوجوان قصد بوسیدن سگش را داشت. پزشک تأکید می‌کند پیشتر این جراحات‌ها جبران‌پذیر نیستند و اثر آن‌ها تا ابد بر روی سروسورت و بدن فرد می‌ماند. همچنین پزشک با احتیاط تمام، به خاطر حمله به اصطلاح، حامیان حیوانات، به منتشر کننده‌های چنین خبرهایی، از محبتی می‌گوید که همه ما به حیوانات خانگی مان داریم و بعد هم توصیه اکید می‌کند که رفتار حیوانات هر قدر هم که تربیت شده و به ما نزدیک باشد، پیش‌بینی‌پذیر نیست و می‌تواند آسیب‌زا باشد. موضوعی که اطلاعات و آمار وزارت بهداشت هم درستی آن را تأیید می‌کند: «بر خلاف تصور عمومی در سال‌های اخیر، ۱۵ درصد آمار رسمی سگ‌گزیدگی مربوط به سگ‌های ولگرد و باقی‌مانده مربوط به سگ‌های شناسنامه‌دار بوده است که صاحبانشان هم از این آسیب‌هایی بهره‌نبرده‌اند.» اتفاقی که بیشتر وقت‌ها در اثر بی‌اطلاعی و خوش‌خیالی صاحبان این حیوانات رقم خورده است. با این تصور که حیوانات تربیت شده و دارای پرونده بهداشتی دست‌کم برای صاحبانشان امن هستند. موضوعی که امروز می‌خواهیم یک بار دیگر به کمک دکتر محمدرضا بهروزیان، معاون سلامت اداره کل دامپزشکی استان قدری درباره آن با شما صحبت کنیم تا اگر قصد نگهداری از حیوانی را در خانه دارید یا هم اکنون مشغول به آن هستید، آگاهانه‌تر با آن برخورد کنید.

حیوانات خانگی چه مراقبت‌هایی نیاز دارند؟

حیوانات خانگی باید زیر نظر یک دام‌پزشک باشند تا افزون بر مراقبت‌های لازم، واکسن‌های سالیانه‌شان مانند هاری و انگل‌راهم مرتب دریافت کنند. همچنین نیاز به مجموعه‌ای از مراقبت‌های روزانه مانند آموزش اجتماعی شدن، تغذیه مناسب و رسیدگی به بهداشت فردی‌شان دارند تا توانایی زندگی در محیط‌های شهری را پیدا کنند. با همه این‌ها مرز زندگی حیوان خانگی با ما باید کاملاً مشخص و مجزا باشد.

عوارض گاز گرفتگی برای انسان چیست؟

جدا از بحث انتقال بیماری‌هایی مانند هاری که شاید بتوان آن‌ها را تا حدی با اقداماتی مانند واکسیناسیون کنترل کرد، گاز گرفتگی و چنگ زدن حیوانات می‌تواند سبب بروز عفونت در محل آسیب دیده شود که در صورت پیشرفت عفونت، مفصل و استخوان نیز درگیر خواهد شد. در صورتی که زخم ایجاد شده در ناحیه سر هم باشد، باید احتمال ابتلا به مننژیت را داد. گاز گرفتگی حیوان در بچه‌ها که سیستم ایمنی ضعیف‌تری دارند، عوارض بیشتری را به دنبال خواهد داشت. در ضمن، حیواناتی مانند گربه با همه مراقبت‌های بهداشتی که از آن‌ها می‌شود، چنگال‌هایشان معمولاً آلوده به میکروب‌ها و باکتری‌های زیادی است که حیوان ذاتاً از این روش برای صدمه زدن به دشمنان رقبایش استفاده می‌کند. بنابراین خاطر جمعی صد درصدی در برخورد با حیوانات خانگی کاری غیرمنطقی است.

مرگ مبتلایان به هاری قطعی است

هاری بیماری ویروسی است که با گزش حیوانات هار به انسان منتقل می‌شود. این ویروس در بزاق حیوان ترشح می‌شود و زمانی که حیوان هار را انسان یا حیوان دیگری را گاز بگیرد به دنبال جراحات وارد شده بر سطح پوست، ویروس وارد بدن می‌شود. از آنجایی که این ویروس عصب دوست است، به نخاع و در نهایت به مغز می‌رسد و سبب بروز التهاب در مغز می‌شود. وقتی فرد به این وضعیت برسد، هاری در بدنش مستقر و نشانه‌های بیماری در او ظاهر و مرگش قطعی خواهد شد. بنابراین خیلی مهم است که به هرگونه تغییر رفتاری در حیوان خانگی خود حساس باشیم و واکنش نشان بدهیم. این تغییر رفتارها گاهی به صورت پر خاشاگری آشکار و گاهی هم به صورت رفتارهای خاموش مانند گوشه‌گیری و انزوا خودش را نشان می‌دهد. این موضوع زمانی که حیوان در معرض حیوان دیگری باشد که سابقه بهداشتی آن را نمی‌دانیم یا حیوان دیگری او را گاز گرفته باشد، از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شود.

واکسن‌ها ایمنی صدورصدی ایجاد نمی‌کنند!

بسیاری از مالکان حیوانات خانگی مانند سگ و گربه با این تصور که حیوانشان مرتب واکسن دریافت می‌کند و زیر نظر دامپزشک است، آن قدر مطمئن رفتار می‌کنند و از کنار هرگونه اتفاقی راحت می‌گذرند یا محدوده زندگی خودشان و حیوان را به هم نزدیک می‌کنند که سبب بروز مسائل ناخوشایندی مانند حیوان‌گزیدگی یا ابتلا به هاری می‌شوند. در حالی که در ارتباط با حیوانات وحشی هرگز نباید این چند واقعیت مهم را نادیده گرفت. ● دریافت واکسن به معنای ایمنی صد درصدی نیست و همیشه باید احتمال ۳۰ درصدی را برای بی‌اثر بودن واکسن نگه داشت. ● حیوانات وحشی براساس غریزه خود عمل می‌کنند و شما نباید انتظار رفتار منطقی و پیش‌بینی‌پذیری در هر شرایطی از آن‌ها داشته باشید. ● شروع کننده بسیاری از بیماری‌های ناشناخته و جدید مانند آنفلوآنزاها حیوانات هستند. ● احتمال آلوده شدن دوباره حیوانات به بیماری‌هایی مانند هاری حتی با دریافت واکسن زیاد است.

چرا حیوان خانگی به صاحبش حمله می‌کند؟

وحشی مانند سگ و گربه هر قدر هم آموزش دیده و در کنار یک انسان برای سال‌ها زندگی کرده باشند، باز هم براساس غریزه‌شان عمل می‌کنند و گاهی پر خاشاگر می‌شوند. اگرچه احتمال حمله آن‌ها به صاحبانشان بسیار کم است، باز هم هیچ‌گاه به صفر نمی‌رسد. این اتفاق می‌تواند به علت‌های درونی و بیرونی زیادی مربوط باشد، مانند: ● ترس: حیوانی که می‌ترسد، براساس یک مکانیسم دفاعی طبیعی حمله می‌کند. این ترس می‌تواند در برابر موقعیت‌ها، افراد یا حیوانات ناآشنا ایجاد شده باشد. ● درد یا بیماری: وقتی حیوانی احساس ناراحتی جسمی می‌کند، به شدت تحریک‌پذیر و مستعد پر خاشاگری می‌شود. بیماری‌هایی مانند هاری هم فطری، حیوان را پر خاشاگر می‌کنند. ● سرخوردگی: اگر حیوان نتواند غرایز طبیعی خود را برآورده کند مانند تعقیب و شکار، بازی یا حفاری، رفتارهای تهاجمی به خود می‌گیرد. ● احساس مالکیت: برخی حیوانات ممکن است نسبت به غذا، اسباب‌بازی یا حتی صاحب خودشان احساس مالکیت شدید پیدا کنند و نسبت به هر کسی که تهدیدد برای این احساس محسوب شود، رفتار پر خاشاگرانه به خود بگیرند. ● نژاد سگ: بیشتر نژادهای سگ، توانایی گاز گرفتن را دارند، ولی این حالت در برخی نژادها بیشتر اتفاق می‌افتد، مانند نژادهایی که برای نگهبانی، محافظت و مراقبت تربیت شده‌اند. ● بازی کردن: گاهی گاز گرفتن برای حیوان فقط جنبه بازی و سرگرمی دارد. این اتفاق بیشتر زمانی رخ می‌دهد که حیوان با صاحب خودش یا فرزندان او در حال بازی و گلاویز شدن باشد. ● حسادت کردن: گاهی حیوان فقط برای جلب توجه صاحب خود و برانگیخته شدن حس حسادتش است که اقدام به گاز گرفتگی اطرافیان به ویژه بچه‌ها می‌کند.

دکتر محمدرضا بهروزیان، معاون سلامت اداره کل دامپزشکی استان: حیوانات وحشی مانند سگ و گربه هر قدر هم آموزش دیده و سال‌ها در کنار انسان زندگی کرده باشند، باز هم براساس غریزه‌شان گاهی گاز می‌گیرند

جرم‌انگاری نگهداری از حیوان در آپارتمان

نگهداری از حیوان در آپارتمان حتی در بخش‌های اختصاصی در صورتی که سبب آلودگی و بیماری و سلب آرامش همسایه‌ها شود، جرم محسوب می‌شود و پیگرد قانونی دارد.

در چه صورتی پس از گزش به پزشک مراجعه کنیم؟

وقتی حیوانی که صاحب ندارد یا واکسن‌های لازم را دریافت نکرده است، فردی را بگزد، حتی اگر آسیب ایجاد شده بسیار سطحی باشد، نیاز به مراجعه به پزشک است. ولی اگر حیوان زیر نظر دام‌پزشک باشد، واکسن‌های لازم را دریافت کرده باشد، رفتار غیر معمولی هم نداشته و در معرض گاز گرفتگی حیوان دیگری نیز نبوده باشد، فقط با دیدن این نشانه‌ها باید به پزشک مراجعه کرد. ● زخم عمیقی بر اثر گاز گرفتگی ایجاد شده باشد. ● نشانه‌های عفونی مانند سرخی، تورم، حرارت و ترشح چرک بروز کرده باشد. ● خون‌ریزی پس از پنج دقیقه متوقف نشود. ● بیش از پنج سال از تاریخ آخرین تزریق واکسن کزاز فرد گذشته باشد. ● با همه این‌ها و در صورت وقوع هر نوع حادثه‌ای، بهترین و عاقلانه‌ترین تصمیم پس از گاز گرفتگی حیوان، مراجعه به پزشک است.

برو دکتر

پس از گاز گرفتگی حیوان چه کنیم؟

وقتی حیوانی به ویژه از خانواده پستانداران فردی را می‌گزد، فرقی بین ولگرد یا خانگی بودن آن نیست. برای جلوگیری از عوارض و بیماری‌های آن باید مجموعه‌ای از اقدامات پیشگیرانه را انجام داد: ● اطراف زخم را هرگز نزنند. ● ناحیه آسیب دیده را با آب و صابون بشوید. ● ناحیه زخمی را با الکل خوب تمیز کنید. ● از بخیه زدن ناحیه آسیب دیده بپرهیزید. ● برای شروع اقدام‌های درمانی به پزشک مراجعه کنید. ● برای خراش‌های سطحی که حیواناتی مانند سگ و گربه ایجاد کرده‌اند نیز باید واکسن ضد هاری دریافت کنید. ● اگر گربه شما را گزیده است، دریافت واکسن کزاز نیز ضروری است.

۸۰٪

۸۰ درصد حیوان‌گزیدگی‌ها مربوط به سگ، ۱۹ درصد مربوط به گربه و یک درصد مربوط به دیگر حیوانات است.

۹۹٪

عامل ۹۹ درصد ابتلای انسان‌ها به هاری گزش سگ است.

۵۹۰۰۰ نفر

براساس آمارهای سازمان جهانی بهداشت سالیانه ۵۹ هزار مرگ و میر ناشی از هاری در دنیا اتفاق می‌افتد.

۴۰۹۰۰۰ مورد

در سال گذشته بیش از ۴۰۹ هزار مورد حیوان‌گزیدگی در کشور رخ داده است.

۱۴ تا ۵ ساله

کودکان پنج تا چهارده ساله بیشترین قربانیان ابتلا به هاری در سراسر جهان هستند.

۲۴ نفر

در سال گذشته ۲۴ نفر در کشور بر اثر ابتلا به هاری جان خودشان را از دست دادند.

۱۰۰۰ میلیارد تومان

هزینه سالیانه واکسیناسیون هاری و تأمین سرم ایمنی در کشور بین ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ میلیارد تومان است.